

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 15

86. ÅRGANG

17. AUGUST

1974

KATOLIKKENE OG
ABORTFORSLAGET

KATOLIKKENE OG ABORTFORSL

Hva kan 12 000 katolikker i kongeriket Norge egentlig gjøre med høstens politiske storoppgjør i Tinget om regjeringens familielov-forslag med opplegg til en ny og «friere» abortlov?

For det første kommer vi etter min mening virkelig til å merke at vi som katolske kristne lever i et samfunn hvor sekulariseringen har kommet skremmende langt. Vi må si klart fra hvor vi kan om vår Kirkes uforandrede standpunkt til svangerskapsavbrytelser. Vi må kalle abort for det vi mener det er, utslettelse av forsvarelse. Men vi bør også samtidig forstå at mange, mange ikke deler vårt syn og at de tenker på disse tingene på helt andre premisser, som politikk, kvinnesak osv. — premisser som ingen ansvarlige mennesker vil ta lett på. Vi skal vokte oss for å fordømme hver enkelt av disse mennesker.

Så langt en felles katolsk holdning. Hver for seg vil nok mange trosfeller engasjere seg sterkere i kampen mot lovforslaget, sammen med andre kristne. Men som katolsk gruppe står vi enten vi liker det eller ikke i en

ganske underlig posisjon, vi er hverken for den nåværende eller den eventuelt kommende lov — vi er imot abort enten inngrepene er legebestemt eller selvbestemt.

Personlig synes jeg at det er mange forståelige argumenter som brukes av tilhengere av selvbestemt abort i diskusjon med tilhengere av den nåværende ordning med såkalt legebestemt abort. Men egentlig er denne side av debatten bare et bevisst eller ubevisst forsøk på å tåkelegge sakens kjerne.

Det er ikke spørsmål om hva som er best av disse to fremgangsmåter. Helt avgjørende for oss som katolikker blir derimot dette:

Vi er mot abort i det hele tatt, ut fra vår oppfatning av mennesket, ut fra vår tro og Kirkes lære. Når de katolske biskoper har stilt oss fritt i spørsmålet om vi vil støtte den pågående folkeaksjon mot selvbestemt abort eller ikke, er det antagelig nettopp fordi de ikke ønsker en samlet katolsk oppslutning som kan tolkes

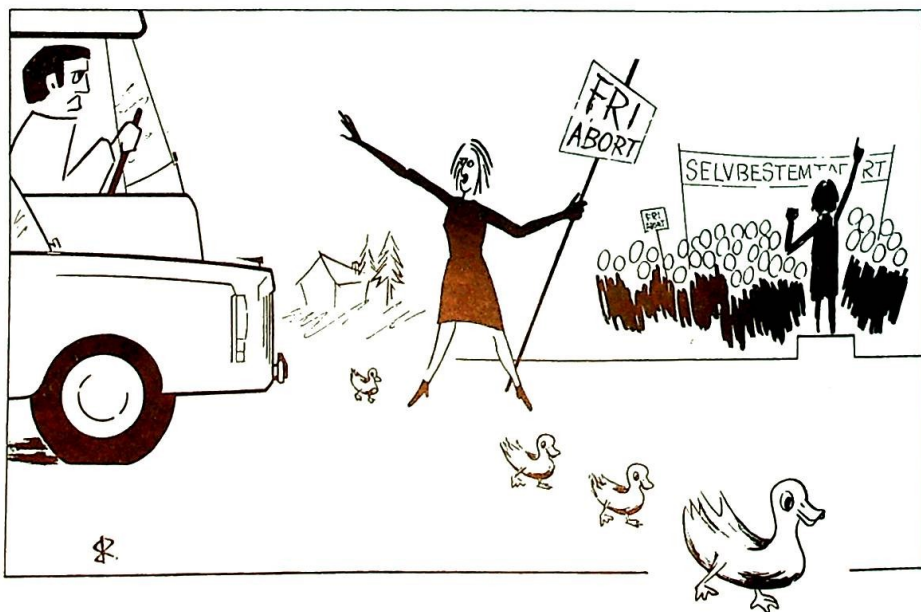
som et forsvar for den någjeldende lovgivning.

Hva vil bladet ST. OLAV foreta seg i den tiden som er igjen til det politiske slag?

Vi vil blant annet fra og med dette nummer begynne en serie med utdrag av de nordiske katolske biskopers uttalelse i 1971 om «Abort og kristent ansvar», en erklæring hvor biskopene klart og fint streker opp det katolske syn. Redaksjonen har tidligere, for tre år siden, gjengitt teksten i sin helhet, men tar nå fra gang til gang fyldige utdrag av teksten — det skal ikke være tvil om vårt syn.

Vi har bestemt oss for en annen ting også, noen av leserne har sikkert allerede merket seg dette. Vi åpner ikke våre spalter for debatt om begrepet selvbestemt abort og de positive eller negative sider ved dette begrep sett fra et kristent standpunkt. Det er en debatt som også katolikkene må forutsettes å følge i dagspressen. Og som allerede nevnt synes vi at alt dette er en avsporing fra det saken faktisk gjelder.

ST. OLAV
KATOLSK TIDSSKRIFT
KR. 50,— PR. ÅR
HVER 14. DAG

En
klovn

NR. 15

AGET

Vi begynte denne redaksjonelle kommentar — som selvfølgelig står helt for undertegnedes regning — med å spørre hva 12 000 katolikker i Norge kan gjøre i den situasjon vi står over for. Svaret er vel at de som gruppe står i en særstilling i denne saken. Men hver katolikk kan og bør på tvers av partigrensene hevde og forklare sitt spesielle standpunkt og søke å skjære gjennom alle politiske fortolkninger og misforståelser.

Vår tegning kan muligens samtidig få en og annen tilhenger av øket liberalisering av abortloven til å innse — hvis vedkommende har tilstrekkelig selvironi — at deres vakre ord ikke alltid virker betryggende. Enkelte ganger kan deres iver i kampen for frihet og livets rett faktisk virke en smule mot sin hensikt.

A. R.

Diktet finnes i den samlingen Rolf Jacobsen sendte ut i 1972, og jeg håper han tilgir at vi slik uten videre gjengir det.
Ellers hilsen fra en — alvorlig — Klovn.

I forrige nummer av bladet hadde vi et portrettintervju med kunstnerinnen Anne Lise Knoff. Og denne gang kan jeg ikke motstå fristelsen til å gjengi et lite dikt en annen katolikk, Rolf Jacobsen, har laget om hennes radering «Aurora»:

Sol-nære, sol-fjerne,
Sførerløst i rommet går jorden
tungt lastet med barn og fugler,
skog-snar, skyflekker og glassklare vinder
uten lyd og bak avstander
ennu skjønnere enn nattens
tåkeslør over hav-tummel. Barbados'
kyster eller Hebridenes.

Der de alltid motstridende
tidens meninger, protesttog, halvoppfylte
og aldri eller noenlunde bønnhørte
løper ut i sanden, våre håp
reddes fra flamme-ovnene og
knuses igjen i sutrende dagsbehov.
Til de reiser seg sky-flammende
mot Andromeda og Arkturus
og morgenen samler sine roser
kanskje bak døden, marmorhvit.
— For noen tror på håpet
stikk imot all forstand,
livet i dødens rom, dets
trotsige stjerner.

I DETTE NUMMER:

■ Foruten stoff om høstens abortlov-forslag har vi en redegjørelse for de franske og de amerikanske biskopers synspunkter til den kommende synode i Rom: OKTOBER-TEMA: KIRKEN OG VERDEN I 1974 (side 222).

■ Vi har videre en samtale med formannen i Den norske valfartskomiteen, pater Raulin, om charter-reiser til Rom i Det hellige år (side 226).

■ Finnes det en «estetisk hengemyr» i selve Vatikanet? Det er i tilfelle snakk om «Utstillingen av religiøs kunst i det 20. århundre» (side 224).

■ Og samtidig: Klovn, filmstoff, nyheter og tegninger, som vanlig.

RED.

ST. OLAVS REDAKSJON

TELEFON 20.72.26

eller 28 95 18

Det katolske standp

«FOSTERETS RETT TIL LIV OG UTVIKLING»

Den kristne kirke har alltid tatt bestemt avstand fra svangerskapsavbrytelser og uten forbehold forsvart det menneskelige fosters rett til liv og utvikling. Forandringer i mentalitet og lovgivning i vår tid har ikke rokket den katolske kirke i dette syn. De seneste kirkelige læredokumenter om disse spørsmål bærer faktisk preg av en enda sterkere fasthet enn de eldre:

Såvel den alminnelige innsikt som den biologiske forskning i vår tid er nemlig tilbøyelig til å fastsette unnfangelsesøyeblikket som den eneste og ubestridelige nybegynnelse i fosterets liv. Fosteret får sin næring av morens kropp, men er ikke en del av hennes organisme. Det er hevet over all tvil at det er et eget menneskeliv som utvikler seg.

Andre grunner behøver man ikke å lete etter for å forklare det standpunkt som Det annet Vatikan-konsil tok da biskopene tok avstand fra «alt som går selve livet imot som enhver form for mord: folkemord, abort, eutanasi og til og med det overlagte selvmord».

I avsnittet om kjærligheten i ekteskapet og respekten for menneskelivet heter det videre: «Livet skal vernes om, fra unnfangelsen av, med største omhu. Både abort og barnedrap er avskyelige ugjerninger.»

Kirkens holdning er altså å respektere det liv som fra første stund er i egentlig forstand menneskelig.

Disse og mange andre tanker finnes i den erklæring om «Abort og kristent ansvar» som den nordiske katolske bispekonferanse sendte ut etter sitt møte i Göteborg i juli 1971. ST. OLAV kommer i dette nummer og i de følgende til å gjengi punkter av erklæringen.

A. R.

Biskopenes hyrdebrev i 1971 slutter med noen prinsipielle vurderinger og noen praktiske konklusjoner. Vi har valgt å starte med å gjengi disse punkter, først fra de prinsipielle vurderingene:

a) «Det politiske samfunn eksisterer for det felles godes skyld, finner her sin fulle berettigelse og mening, og utleder herav sine fundamentale og særegne rettsprinsipper. Og det almene vel omfatter summen av alle de forhold i samfunnslivet som kan gjøre det lettere for individer, familier og grupper å realisere seg helt ut.» (Fra Konsilets erklæring om «Kirken i verden av idag.»)

b) Det felles gode, almenvellet, innebærer at enkeltmenneskets rettigheter og forpliktelser blir respektert. Menneskets grunnleggende rettigheter ligger i mennesket selv og kan derfor ikke utledes som resultat av folkeavstemninger eller politisk flertall.

c) Det moderne samfunn kan godtas som pluralistisk i den forstand at det ganske visst består av mange grupper og personer som kan ha ulike oppfatninger av de politiske avgjørelser, innenfor rammen av de grunnleggende menneskelige rettigheter. I et slikt pluralistisk samfunn må ikke en eller annen politisk eller religiøs gruppes sær-oppfatninger tvinges igjennom som alment bindende lov, på bekostning av andre gruppers overbevisning. Derfor er det av avgjørende betydning at de enkelte politiske og religiøse grupper respekterer hverandre og holder fast ved at også mindretall kan ha berettigede krav. Det skal her minnes om at vi som kristne ikke har lov til å overse eller nedvurdere det dype alvor, den ekte medfølelse for menneskers nød, den ansvarlige samvittighetsransakelse som dikterer mange av de lovgivere, leger, sosialrådgivere og andre som ikke deler våre overbevisninger i denne vanskelige sak.

d) Det er ikke Statens oppgave å påtvinge sine borgere ett eller annet etisk system i dets enkeltheter, heller ikke å belegge alle forkastelige handlinger med straff. Dette betyr imidlertid ikke at lovgivningen er etikken uvedkommende. Ethvert sosialt spørsmål har nemlig også en etisk side. Derfor må lovgiveren regne med at Statens lover alltid vil ha en oppdragende virkning på befolkningens etiske dømmekraft.

e) Det er Statens klare plikt å beskytte menneskelivet. Staten har et særlig ansvar for det liv som på en eller annen måte er truet, eller ute av stand til å ta vare på seg selv, som de gamles og de invalides liv, de mentalt tilbakestående, de sykes og de evnesvakes liv, det ufødte menneskes liv. Det tilkommer heller ikke Staten å fastslå verdien av de ulike former for menneskelig tilværelse, for eksempel ved at loven tillegger de friske en større rett til livet enn de syke, de begavede en større rett enn de ubegavede, de unge en større rett enn de gamle osv. Bare når Staten beskytter det svakere individs rett til en uavkortet menneskelig tilværelse, kan den hevde å være et samfunn som helt og holdent respekterer menneskerettighetene.

f) Loven har vanligvis gjort bruk av straffen som det mest virksomme middel i dette forsvar av menneskelivet. Men straff er ikke den eneste og knapt den beste vei til sikring av, og omsorg for menneskets liv. En positiv lovgivning på det sosiale, kulturelle og pedagogiske område kan og bør, i økende grad, beskytte det ufødte menneskeliv.

I neste omgang følger så biskopenes praktiske konklusjoner: a) Eftersom det ligger utenfor lovens kompetanse å erklære spesielle tilfeller av abort for etisk tilateliggende, kan ingen i våre samfunn anse fremkalt abort

som etisk forsvarlig alene fordi loven ikke belegger handlingen med straff.

b) Lovgiveren må kjenne sitt ansvar, slik at loven ikke — ved sin alment liberaliserende virkning — fremmer den tendens som allerede kan konstateres i folks etiske tankegang, nemlig en økende likegyldighet i holdningen til det ufødte menneskes rett til livet.

c) Lovgiveren og borgerne i våre samfunn er felles om ansvaret for at menneskerettighetene blir bevart, innen sosiallovgivningen, seksual-undervisningen, og på en rekke andre områder — det ufødte barns situasjon medregnet.

d) Vi tar bestemt avstand fra enhver lov som ville innebære at noe menneske (særlig en lege eller sykepleier) skulle være forpliktet til å foreta eller assistere ved en fremkalt abort. En slik lov ville være i klar strid med et menneskes frihet og samvittighet.

e) Vi stiller oss likeledes avvisende til enhver form for diskriminasjon mot dem som forkaster *abortus provocatus*, uansett om diskrimineringen rammer dem i utøvelsen av deres yrke eller på annen måte.

f) Det er et minstekrav at enhver kvinne som ønsker å bære frem sitt barn, blir gitt muligheten for å gjøre dette. Det bør ikke forekomme at leger, sosialrådgivere eller andre tillates å øve psykologisk press på henne, med abort for øye. Det må derfor likeledes sørges for at sosial hjelp ikke nektes en svanger kvinne bare fordi hun tilhører en av de kategorier som blir innrømmet legal abort. Tvert om er det all mulig grunn for støtte fra det offentlige til en mor som ønsker å fullføre sitt svangerskap, selv under vanskelige forhold. En kvinne som avviser *abortus provocatus* som mulig løsning, må vanligvis forutsettes å innse de ofre som denne holdning medfører. Hennes ønske må møte respekt, og hun har krav på den legehjelp og sosiale og økonomiske støtte hun trenger for å bringe frem sitt barn.

g) Enhver borger med stemmerett er til en viss grad medansvarlig for sitt lands lover. Det annet Vatikan-konsil oppfordrer katolikkene til å gå inn i det politiske liv og stemme ved valgene. Når katolikker velger eller deltar i annen politisk virksomhet, bør de huske at den lovgivning de ønsker å støtte skal fremme livet og verne om menneskerettighetene. Ikke desto mindre mener vi at en katolikk kan gi sin stemme til et parti som på enkelte

punkter fremmer en politikk som ikke stemmer overens med hans overbevisning — således for eksempel et parti som fremmer en tvilsom abortlovgivning. Men uansett hvilket parti han gir sin støtte, må han innenfor dette parti gjøre sine kristne overbevisninger gjeldende.

Efter i klare ord å ha avvist den fremkalt abort, minnet om de verdier som forplikter oss og gjort rede for vårt felles ansvar, vender biskopene seg i første rekke til de vordende mødre:

De befinner seg i en gitt vanskelig situasjon hvor de blir nødt til å vurdere den ubetingede beskyttelse av menneskelivet som vi... har gjort oss til talsmenn for på Kirkens grunn. Vi oppfordrer dem til å handle, ikke som mennesker som er kuert av en lov, men som velger en holdning preget av kjærlighet. For det er bare ved fritt og selvstendig å bringe de nødvendige ofre at en kristen kvinne kan avlegge sitt egentlige vitnesbyrd.

De kan selv være i tvil om hvorvidt dette vitnesbyrd har noen som helst hensikt, for de vet jo at deres personlige avgjørelse, hvor tapper den så er, ikke uten videre vil endre den fremherskende offentlige opinions utvikling. Men er ikke det samme tilfellet med enhver form for motstand som et enkeltmenneske kan prestere?

Hvilke motiver har en kvinne som overveier å ty til en abort? Det kan være barnets fremtid som bekymrer henne. Kanskje foreligger en reell fare for fysisk eller psykisk handikap for barnet, kanskje finnes det stor sannsynlighet for at barnet ikke vil finne det miljø det trenger for å utfolde seg og være lykkelig. Slike spørsmål kan og bør en kvinne stille seg: De moderne undersøkelsesmetoder, såvel fysiologiske som psykologiske, tillater en sikrere forutviten som det ville være galt og uansvarlig å lukke øynene for. Og det er et tungt ansvar å bli mor. Men hvilke faktorer kan bli mer avgjørende for et barns utvikling og trivsel enn morens overbevisning om at ethvert menneskelig vesen har sitt verd, ikke fra samfunnet, men fra Gud? Eller hennes kjærlighet til et mulig sykt barn? For oss kristne har ethvert menneskeliv en mening. Vi regner med muligheten for at Gud vil vise oss meningen og verdien ved enkelte begivenheter som i første omgang forvirrer oss. Det er kanskje en kamp som må utkjempes hver eneste dag. Men den er langt fra meningsløs eller uten menneskelig verdi.

(Forts. s. 228.)

OKTOBERTEMA: KIRK

Franske og amerikanske

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

Hvordan ser det ut i verden og i Kirken i dag? Hvordan skal man forkynne evangeliet for dagens mennesker? Disse spørsmålene har biskoper over hele verden drøftet før bispesynoden i Roma i høst. Emnet for møtet er denne gang nettopp «Forkynnelsen av evangeliet i verden av i dag». For å kunne si noe om dette emnet, må man først analysere sin verden — i håp om at analysen vil gi noenlunde sikre retningslinjer for arbeidet i fremtiden. Men det viser seg også her at det er lettere å spørre enn å svare, lettere å se problemene enn å løse dem. Vi har valgt å presentere refleksjoner fra to forskjellige land — Frankrike og USA — og man ser hvordan refleksjonene springer ut av hvert lands aktuelle situasjon. Frankrike som ikke har glemt sitt ungdomsopprør i 1968, konsentrerer sin interesse om ungdommen, mens USA med sin samfunnskrise forsøker å gi et overblikk over hele problemkomplekset. Det de er enige om, er at man ikke kan skru klokken tilbake og vende tilbake til fortiden.

125 biskoper og 15 millioner unge

De franske biskoper var klar over at det var mange andre emner som fortjente en inngående analyse både på lokalkirkens og på verdenskirkens plan: økumenikken, massemediene, kvinnens stilling, de karismatiske bevegelser... Når de likevel valgte å konsentrere seg om ungdommens verden, eller rettere — om Kirkens ansvar og oppgaver overfor de unge — så er det fordi ungdommen representerer fremtiden, omkring år 2000 vil omtrent 2/3 av jordens befolkning være under 25 år, men også fordi det er de unge som stiller de mest radikale spørsmål om troen.

Om de ikke synes å forkaste evangeliets sannheter på forhånd, og heller ikke å si nei til å samtale med de voksne, så er Kirkens oppgave overfor dem uhyre vanskelig. De søker nok noe absolutt som de aner, men ikke kjenner, og de ønsker å skape et ekte og sant fellesskap. Men de nekter å gå inn i de voksnes verden og kritikkkløst godta deres vitnesbyrd.

Opprør og handling

Det finnes imidlertid ikke noe felles mønster som gjelder for alle unge. De ser forskjellig på tingene og reagerer ulikt, alt etter hvilket miljø de hører til.

De unge fra landbruksmiljø føler forandringene på kroppen. Fremtiden synes lukket for dem, skolen passer dårlig til deres behov, og forholdet til den eldre generasjon er spent. Reaksjonen er opprør og protest — alt skal vekk. Arbeiderungdommen føler krisen like sterkt, men deres

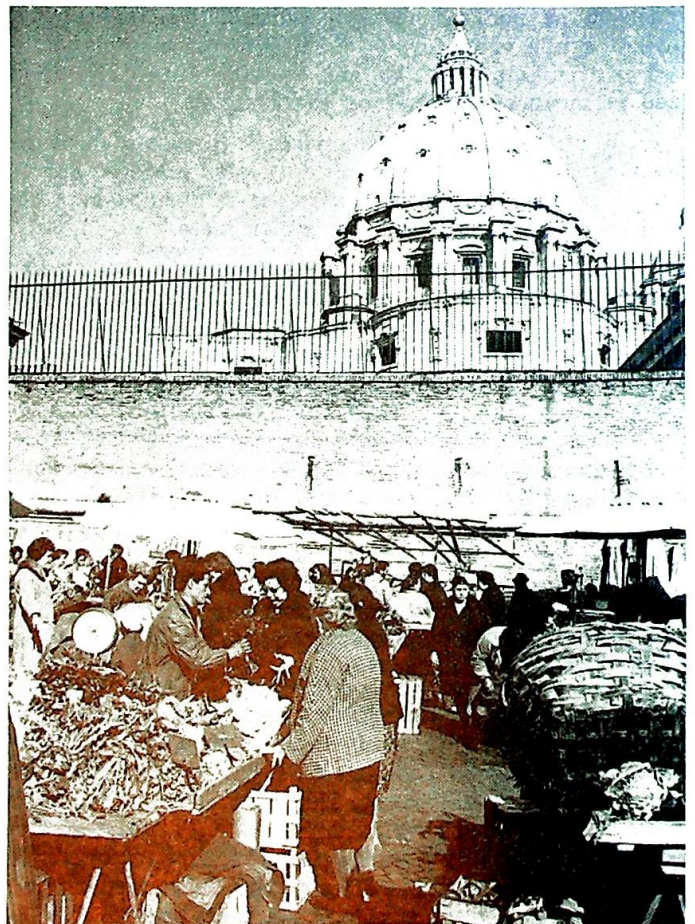
mål er å styre den — ut fra arbeiderbevegelsens målsetting.

I mer intellektuelle kretser reagerer de unge med en bitende kritikk av dagens verden, en kritikk som især rammer autoriteter og institusjoner, men disse unge er individualister som søker hver for seg og streber etter personlige erfaringer.

Mentalitetsforandring

Forandringen i de unges tenkesett stiller store krav til Kirken. De unge i dag krever sin frihet. De er redde for å bli innrullert, organisert, og for å binde seg for alltid. Den gamle moral med sine lovregler, sine på- og forbud, gjør dem syke. Men hvorfor tror de fremdeles at Kirken står for denne moral?

De unge vil ikke godta en sannhet før de har erfart at den er sann. Hvordan skal man kunne innføre dem i en tro som hviler på overleverte sannheter, på en fast trosbekjennelse?

EN OG VERDEN I 1974

dokumenter til synoden

Ungdommen ønsker nok å være åpen for hele verden, men samtidig ønsker man å leve i små grupper sammen med gode kamerater. Engasjement er noe av et nøkkelord for dem, men mens det tidligere var troen som dannet grunnlaget for engasjementet og gav det retning, så er i dag forholdet ofte omvendt. I analysen av samfunnsforhold spiller marxistiske teorier en stor rolle, og her må forholdet til den kristne tro gjøres klarere.

De unge er sterkt preget av den kultur skole og massemedia formidler, og mange av dem er uten noe kjennskap til kristendommen. Hvordan skal man forkynne Kristus for dem, slik at de virkelig lærer ham å kjenne? Hvordan skal man både respektere de unges erfaringer og samtidig forstå å benytte dem i forkynnelsen?

Stilt overfor denne uvante verden må Kirken søke nye veier i forkynnelsen. Viktig er det at den som forkynner, ikke kommer utenfra, fra et annet sted. Han er i verden, han må leve Kristi evangelium med og blant andre mennesker, og ville være vitne om en felles opplevelse av frigjøring.

I den nye verden som er ved å fødes, kan man ikke påtvinge evangeliets budskap i rammen av fortidens skikker, tenkemåte, filosofi og moral.

*

Også i USA holder bildet på å skifte, og der rår en følelse av ubehag. Man er anspent, forvirret, mangler tillit til seg selv og er usikker på verdier og på hensikten med det hele. Denne uvelfølelsen er alminnelig både i samfunnslivet og på det religiøse område. Optimistene regner med at dette er uunngeelige vanskeligheter idet noe nytt bryter frem, mens pessimistene taler om død og undergang. Antagelig er det noe riktig og noe galt i begge syn, sier de amerikanske biskoper. Den forandringens tid vi gjennomlever, betyr ikke en blott og bar avvisning av all tradisjon, men snarere en utrenskning, der noen verdier og institusjoner må falle, mens andre blir fornyet og styrket.

Samfunnsproblemer

Det amerikanske samfunn gjennomrystes av en dyptgående politisk krise. Mange har ikke lenger noen tillit til landets ledende menn, og gruppenes og individenes egoistiske tendenser får fritt spillerom. De siste ti år er man neppe kommet ett skritt nærmere løsningen av de fattiges eller de farvedes problem, og i visse kretser er man lei av all tale om rettferdighet, såvel nasjonalt som internasjonalt. Det er når alt kommer til alt bedre å sørge for seg selv.

Også på det personlige område skifter moralnormene. Med rette eller med urette snakker man om den «sekssuelle revolusjon», men det er iallfall tydelig at mange an-

ser seksuallivet snarere som en del av fornøyleslivet enn som et uttrykk for gjensidig kjærlighet mellom en mann og en kvinne som har bundet seg til hverandre for hele livet. Familielivet er utsatt for hittil ukjente spenninger, og skilsmisse er alment anerkjent. Mange godtar endog abort fremkalt av bekvemmelighetshensyn, selv om det ikke er vanlig, og også i uttalelsene til fordel for eutanasi (barmhjertighetsdrap) skimter man en egoistisk og individualistisk holdning under menneskekjærlighetens dekke.

Religiøse problemer

Stilt overfor dette synes kirkene som institusjoner ofte å bøye av. Om man kan tale om en «troskrise», er tvilsomt, men man kan trygt regne med en identitetskrise. Man spør stadig etter religionens verdi, men man blir nesten aldri enig om hvilken mening man skal tillegge den. Man er vitne til søken etter voldsomme følelsesmessige religiøse opplevelser, som kommer fort og går fort. Under den tiltrekning som karismatiske bevegelser og orientalske religioner øver, aner man dragningen mot en mer individualistisk oppfatning av religionen.

Skillet mellom stat og kirke har ført til at skoler som ikke tilhører noe kristensamfunn hverken har religionsundervisning eller religiøse seremonier, og mange kristne er urolige ved tanken på hva følgen av dette kan bli på lang sikt.

Katolske problemer

Det har vært vanlig å anse spenningene innen den katolske kirke i USA som en konflikt mellom «konservative» og «liberale». Hovedspørsmålet er snarere om katolikene i USA fortsatt skal utlede sin tro og sin grunnholdning av katolisismens tradisjonelle verdisystem, eller om de i stadig høyere grad kommer til å utlede dem av det humanistiske og verdsliggjorte verdisystem som omgir dem.

Like til de siste årene har amerikanske katolikker levd nokså isolert, beskyttet av Kirkens regler og sin katolske praksis. Etter det annet Vatikankonsil falt disse beskyttende murer, og man kan i dag spørre seg om amerikanske katolikker er mest preget av Kirken eller av samfunnet, sier de amerikanske biskoper.

I visse katolske miljøer har ikke lenger katolske verdier og katolske vaner og skikker den sentrale plass de hadde før. Disse katolikker har ikke forkastet Kirken, men de tar dens uttalelser og dens bud nokså lett. Plikten til å delta i søndagsmessen tas ikke altfor høytidelig, og det er mange andre tegn på at man godtar de verdier og den innstilling som preger samfunnet i sin alminnelighet. Skal man tro meningsmålinger, aksepterer mange ka-

(Forts. s. 228.)

«ESTETISK HENGEMYR» I VATIKANET?

Under overskriften *LABYRINT OF KITSCH* gir det amerikanske nyhetsmagasinet «Time» i ett av sine siste numre Vatikanets samling av religiøs kunst i det 20. århundre en meget negativ og spydig omtale.

I alt er nå 542 arbeider av over 250 kunstnere samlet i utstillingslokalene i Rom og i sommer har alt sammen for første gang vært vist for publikum. Men bladets anmelder er ikke imponert:

Meningen med å skape en slik samling er alvorlig og riktig nok, skriver han. Utstillingen inneholder selvfølgelig også noen virkelig fine ting, et par ting av Matisse, en støpning av Rodins Guds hånd og noen ting av Rouault. Resten er imidlertid, med få unntagelser, en «estetisk hengemyr». Og han fortsetter:

«If some mischievous curator had been asked to assemble a study collection of rhetorical sham, displaying all the clichés of modern art at their meridian of pious triviality, he could hardly have done better.»

Samlingen er øyensynlig laget uten at man har noe bestemt syn på hva religiøs kunst er, heter det videre. Man har akseptert alt som synes å ha et religiøst motiv, til og med dekorative små landskaper hvor man ser et klokketårn eller en kirkefasade. Noen store navn som Braque, Chagall, Boccioni osv. er representert med uinteressante ting, Picasso finnes der også med to tallerkener dekorert med et fiskemotiv.

Videre, anmelderen er som nevnt spydig, virker det som om Vatikanet tror at et portrett av en pave i seg selv er religiøs kunst. Derfor finnes mengder av svake, vulgære bronsearbeider av de siste paver. Det eneste fremragende bilde av en pave i samlingen er en av Francis Bacons variasjoner over Velasquez's *Innocent X*.

Unntatt det nevnte arbeide av Rodin, et krusifiks av Matisse og noen arbeider av Lucio Fontana er det ifølge anmelderen praktisk talt ikke en skulptur på hele utstillingen som det er verd å bevare. Til tross for dette har vårt århundre vært en av de store

Resolusjon fra sykepleierne:

«SAMVITTIGHETSFRIHET MÅ RESPEKTERES»

På Norsk Sykepleierforbunds representantskapsmøte har man vedtatt følgende resolusjon:

«Norsk Sykepleierforbunds Representantskap 1974 tar sterk avstand fra uttalelser om at sykepleierelever ikke skal kunne få sin offentlige god-

kjenning uten praksis fra kliniske avdelinger hvor svangerskapsavbrudd utføres.

Prinsippet om at samvittighetsfrihet må respekteres, understrekes på det sterkeste.»

periodene i billedhuggerkunsten i Vesten, mener «Time» som tillegger at det eneste alternativet for Vatikanet hvis de ville lage en slik samling ville vært «to play down the «religious» side..... and go for works of art

which are dense with meaning and experience.»

..Så langt dette utdrag av magasinet kritikk. Vi tar med glede imot andre syn.

RED.

ER DETTE ET VENDEPUNKT?

Honnør til kommunen, Falken og Fransiskushjelpen

Fransiskushjelpen gjør fra dag til dag et utmerket arbeide blant Oslo en-somme og gamle. I en artikkel her i bladet ifjor fortalte vi om hvordan gruppen var med på å utarbeide planer for katastrofe- og nødhjelpteam i hovedstaden i samarbeide med andre. Ordningen har nå virket i noen måneder og vi gjengir en lederartikkel i dagspressen (Aftenposten, 26. juli) som på grunnlag av disse første erfaringer stiller spørsmålet: Er dette et vendepunkt?

«Oslo har avsluttet en prøveperiode der man har gitt hjemmehjelp til akutt syke når sykehusplass ikke har vært tilgjengelig. Erfaringene er gode, både når det gjelder samarbeidet med Fransiskushjelpen og Falken Redningskorps og når det gjelder virkninger for sykehusenes akuttavdelinger. I forlengelsen av dette ligger det at pasientenes situasjon er blitt forbedret, og det er selvsagt det første mål for alle tiltak innenfor helsevesenet.

Med dette som utgangspunkt anbefaler sykehusrådmann Ian Müller at kommunen også kommende vinterhalvår gjennomfører et tilsvarende opplegg. Vi tror det er en klok anbefaling, og omkostningene som er beregnet til 700 000 kroner, er ikke avskrekkende. Det er vel verdt pengene.

I årevis har situasjonen ved hovedstadens sykehus vært prekær. Massemedia har knapt funnet tilstrekkelig sterke ord til å beskrive tilstandene, spesielt når det gjelder presset på akutt-avdelingene. Krise, kaos og katastrofe har mange ganger ikke vært sterke nok karakteristikk.

Vi tror 1974 kan bety et skifte. Foreløbig kan det ikke bevises på noen som helst måte, men meget taler for at de tiltak myndighetene har iverksatt, begynner å gi resultater.

Sykehjemsutbyggingen har pågått for full fart noen år, og det synes som om man makter å bemanne de nye hjem som etterhvert ferdigstilles. Dette betyr at langtidspasientene kan overføres til dertil egnede institusjoner, slik at de bl. a. slipper å friste en korridorlivvarelse på en akutt-avdeling. Skåret i gleden i sykehjemssektoren er de psykiatriske sykehjem, men vi håper også denne side av saken snart vil komme på gli og gi forbedringer for pasientene.

I den «andre ende» på dette problem finner man blant annet de omtalte katastrofe- og nødhjelpteam som rykker ut hjem til akutt syke. Hvis man kan behandle disse på stedet, slik at behovet for sykehusplass ikke er påtrengende, lettes presset noe.

Sykehus-utbyggingen i hovedstaden gir nå resultater, efter en lang periode preget av intens byggevirksomhet. Det bør også nevnes at Rikslønnsnevndens kjennelse for sykepleierne på sikt kan bidra til å trekke flere inn i aktiv sykepleie. Helsetjenesten utenfor sykehus — helse- og sosialsentre og polikliniske tilbud, øker i kvalitet og omfang, og bidrar til å lette presset på institusjonene.

Ikke minst må dette være gode tegn for dem som i en årrekke har hjulpet pasienter under de rådende forhold. Det har i sannhet vært lange perioder med tilsynelatende håpløshet, og slikt må efter hvert sette merker hos hver enkelt — lege, sykepleier, hjelpepleier og annet nødvendig personell. Kanskje er vi ved et vendepunkt i år.»

DE KATOLSKE SKOLENE

VATIKANET: De kristne skoler af uvurderlig betydning

Ved en audiens den 8. juni 1974 for deltagerne i O.I.E.C.s generalforsamling, sagde pave Paul VI:

«Hvis man afskaffer de kristne skoler, får man et forvredent og farligt syn på Kristi kirke. Det ville være et uhyre tab, dersom katolsk skolevæsen forsvandt. Vi opfordrer Dem indtrængende til at arbejde for, at de katolske skoler må stå som det sted, hvor mennesker mødes, der vil vidne om de kristne værdier på opdragelsesområdet. Det kræver, at de ansvarlige for disse skoler er i stand til at vælge, hvem der skal undervise. Formålet med katolsk undervisning skal uden tøven opretholdes.»

(O.I.E.C. er den internationale sammenslutning af lærere på europæisk plan). (Le Monde)

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

ANDRE

NYHETER

PÅ s. 230

Bestemmer De neste før den 1. oktober

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07		10.00	—
<i>Florida kapell</i>			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
		19.00	9.30
Eikeli kirke			9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2		8.45	11.00
		19.00	—
Biskopen og prestegården tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsirsirene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I.VII—31.VIII)		19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634.			11.00

Mange katolikker tenker antagelig i disse dager alt på neste års feriereise. Det høres masete og naturstridig ut, helt til man fatter at det dreier seg om de store pilgrimsreisene til Rom i Det hellige år hvor hundretusener av trofeller fra hele verden setter kurs mot Kirkens sentrum under mottoet *forsoning og fornyelse*.

I Norden arrangeres de fellesnordiske valfarter av det danske Steno Rejser som har fått i oppdrag av de nordiske biskoper å arrangere det praktiske, ordne med charter-reiser, innkvartering osv. Samtidig er det i hvert land en komité som arbeider med planene, formann i den norske komiteen er pater Albert Raulin.

— Det som det nå gjelder er å melde seg på hvis man er interessert i å bli med på en av disse reisene, sier han. — En brosjyre fra Stenos reisebyrå med alle praktiske opplysninger og med påmeldingsblankett er sendt alle sogneprestene i bispedømmet i et stort antall, og man kan bare henvende seg til sognepresten, be om å få en brosjyre og sende inn påmelding. Men det haster litt, hvis man er interessert å være med i påskevalfarten 1975 må påmeldingen skje før 1. oktober.

Pater Raulin understreker samtidig:

— Vi har tidligere foretatt en uforpliktende undersøkelse av hvor mange som kunne tenkes å være interessert. Men det må presiseres at også de som da sa fra at de overveiet å bli med, må melde seg. Ingen tidligere beskjeder er bindende, man må melde seg på i de ukene som nå kommer. Og det haster fordi

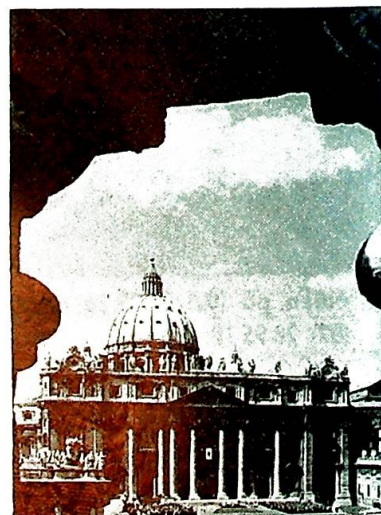
reisebyrået trenger tid til å sikre plasser osv.

La oss gjengi noe av forordet i brosjyren fra Steno:

«Lige fra år 1300 har pilgrimene fra hele verden valfartet til Rom i de hellige år. Valfartene foregik til fods og hadde karakter af bodsvandringer.

I dag sker de med fly eller tog og moderne fasiliteter. Alligevel vil der blive tale om en pilgrimsfærd til apostlene Peters og Pauli grave og til moderenigheden i Rom, repræsenteret af Peters efterfølger, pave Paul d. 6. Pilgrimme fra hele verden vil strømme sammen for at forny deres pagt med Gud og med hinanden, i Kristus. Og sammen vil de åbne deres fællesskab for alle af god vilje — et fællesskab fuldt af fred og forsoning.

Det lyder som et eventyr. Men det er mere end det. Det er selve den længsel, der stråler gennem Kirkens og de kristnes liv. Igen og igen har den kaldt gudsfolket til opbrud fra gammel slendrian og passivitet og drevet det ud på vandring, både åndeligt og bogstaveligt.

års ferie

er?

I Roms basilikaer vil de hel-
lige døre, som normalt er tilmu-
ret, blive åbnet og stå åbne i
hele Jubelåret som tegn på den
nye åbenhed ind til Gud.

1974 er forberedelsens år.
Rundt om i bispedømmerne ar-
bejdes der i grupper og menig-
heder med den opgave, pave
Paul har givet hele verdenskir-
ken: Fornydelse og forsoning i
vort forhold til Gud og menne-
sker. Retræter, lokale valfarter
og landsdelsstævner bidrager
hertil. I 1975 kulminerer det!
Det, som er forberedt i de små
fællesskaber, vil fuldbyrdes og
give sig synligt udtryk i de
store valfarter til Rom.

For vort vedkommende vil
disse få en særlig glans derved,
at Nordens bispedømmer har
fundet sammen om denne op-
gave og agter at udtrykke deres
enhed med hinanden og med
verdenskirken ved at valfarte
sammen til Rom.»

Steno Rejser oplyser videre:

Oversigt over valfarterne:

Påskevalfart: 22/3—31/3 1975
m. fly.

Pinsevalfart: 17/5—24/5 1975
m. fly.

**Den fælles-nordiske bispeval-
fart:**

23/6—30/6 (valfartslugens pro-
gram) m. fly.

23/6—7/7 — 10 dg. i Rom + 4
dg. i Assisi m. fly.

23/6—7/7 — 1 uge i Rom + 4
dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi
m. fly.

23/6—7/7 — 1 uge i Rom + 1
uge i Sorrento m. fly.

22/6—8/7 — 10 dg. i Rom + 4
dg. i Assisi med tog.

22/6—8/7 — 1 uge i Rom + 4
dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi
m. tog.

22/6—8/7 — 1 uge i Rom + 1
uge i Sorrento m. tog.

Sommervalfarten: 7/7—21/7:

10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi m.
fly.

1 uge i Rom + 4 dage i Firenze
+ 3 dg. i Assisi m. fly.

1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento
m. fly.

(Tilsvarende togrejse fra 6/7
—22/7 kan arrangeres, hvis der
er tilstrækkelig interesse der-
for.)

Påskevalfarten ledes af pater
A. Raulin O.P., Oslo.

Pinsevalfarten forventes le-
det af pater Pierre Aupy O.P.,
Stockholm.

Bispevalfarten ledes af Hs.
excellence, biskop Verschuren,
Helsinki, i dennes egenskab af
formand for Nordisk Bispekon-
ference. Så vidt det er praktisk
gørligt, vil alle Nordens biskop-
per deltage i denne valfart.

Sommervalfartens leder er
pastor Paul d'Auchamp, Køben-
havn.

Tilmeldingsfrister:

De absolut sidste tilmeldings-
frister er for:

Påskevalfart: 1. oktober 1974.

Pinsevalfart: 15. december 1974.

Den fælles-nordiske Bispeval-
fart: 15. januar 1975.

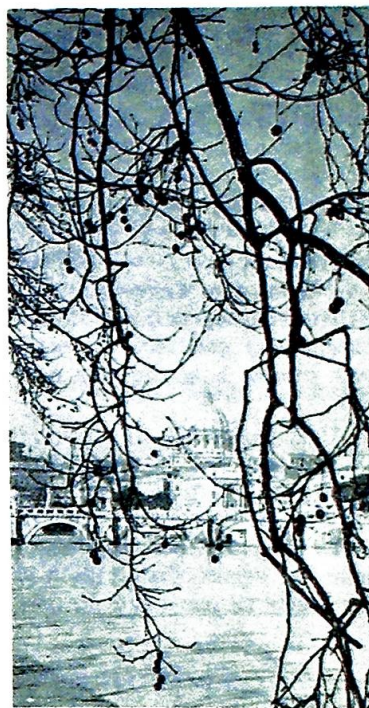
Sommervalfart: 1. februar 1975.

Komiteen som pater Raulin
altså leder har også andre
oppgaver:

— Vi skal forsøke å ta oss av
den åndelige forberedelse, ikke
bare for de som melder seg på
til disse fellesreisene, men av
alle trosfeller i bispedømmet. I
løpet av høstmånedene skal vi
besøke alle menigheter og prøve
å formidle ideen ved Det hellige
år. Det er jo bare et mindretall
som kan reise, men vi vil gjerne
nå menighetene med denne tan-
ke om *fornydelse og forsoning*.

På valfartene vil det følge
med prester og hjelpere:

— Vi tar sikte på å hjelpe
også de som går på egen hånd,
det er etter vår mening en for-
del fremfor å gå i samlet tropp
alle vegne, sier pater Raulin.

Når det gjelder prisene, blir
det etter siste opplysning fra
Steno billigere hvis man melder
seg på før 1. september på
grunn av prisstigningen.

Forøvrig sier han:

— Jeg vil anbefale flest mul-
lig å ta del i disse reisene, jeg
tror det kan bli en stor opp-
levelse. For mange katolikker
vil det være en stor impuls å
møte verdenskirken på denne
måten. Det er svært få som har
vært i Rom uten å ha kommet
beriket hjem.

— Vi vil også fryktelig gjer-
ne at katolikker som har lyst
til å reise og ikke har råd
til det likevel kan bli med. Jeg
er klar over at dette er et vel-
dig vanskelig problem, men vil
gjærne appellere til de som even-
tuelt kan bistå her. Helt frivil-
lig og anonymt kan noen kan-
skje nevne for sin sogneprest
at de vil hjelpe til med dette,
kanskje presten kjenner en som
gjærne vil nedover, men ikke
har råd. Komiteen kan også
eventuelt formidle slik hjelp.

— Dette er ingen «kongress»
for teologer, heller ikke så mye
noe for de som har vært mange
ganger før i Rom. Vi vil gjærne
at den jevne kvinne og mann
blir med, de som ikke har vært
der før og som gjærne vil opp-
leve kristenhetens sentrum.

A. R.

Oktobertema: Kirken og verden...

Forts. fra side 223

tolikker fremkalt abort — i det minste under visse betingelser, de avviser Kirkens offisielle lære om tillatte midler til fødselsbegrensning, de har en nesten like høy skilsmisseprosent som andre amerikanere, og de inntar stort sett samme holdning som dem til de fleste sosiale spørsmål.

Men i USA finnes det en annen gruppe katolikker som fremdeles holder fast ved katolske verdier og normer. Deres liv har i de siste år vært lite misunnelsesverdige, og det ubehag de følte, ble enda sterkere da USA's Høyesterett i 1973 først lovfestet adgangen til abort, og dernest noen måneder senere avskar så å si alle muligheter for offentlig støtte til privatskoler.

Fremtidsperspektiver

Det er ikke mulig å forutsi den katolske kirkes fremtidige utvikling i USA. De tendenser som her er nevnt, er blitt synlige først ganske nylig, men de har forsterket seg forbausende raskt. Likedan kan en ny retningsendring finne sted, men det kan man ikke regne med. I alle tilfelle synes det helt utelukket at man kan vende tilbake til fortiden.

Kirkens situasjon i USA er imidlertid ikke uttømmende beskrevet med en liste over problemer, hvor reelle og store disse enn er.

En åndelig fornyelse er i ferd med å finne sted — innen alle grupper i Kirken. Menighetsråd og bispedømmeråd har aldri engasjert så mange mennesker, som på denne måten er villige til å ta sin del av ansvaret for Kirkens liv. Religionsundervisningen, både for barn og voksne, står i brennpunktet for interessen, og man arbeider på å forbedre den faglig og pedagogisk. Det som trengs mest, er en virkelig hjelp til foreldrene i deres vanskelige oppgave: å gi de sanne verdier videre til barna.

Tross alt ser det ut til at de samfunnsproblemer amerikanske katolikker står overfor, ofte gir dem følelsen av økt ansvar for landets utvikling, og bevissthet om at hvis de står sammen, kan de bety noe for denne utvikling.

Amerikansk katolisisme er i ferd med å forandres, men ikke ved å gå til grunne.

Under tidens individualisme er det en lengsel etter fellesskap som kanskje aldri tidligere. Kirken kunne her fylle en stor oppgave ved å tale om fellesskapet i Kristus på en troverdig måte. Men for å gjøre det, må den — i langt høyere grad enn hittil — selv bli et kjærlighetens fellesskap.

Det vi trenger nå, er en virksom forkynnelse. Derfor må Kirken iallfall gjøre to ting: Den må først og fremst gjøre seg klart hva det vil si å forkynne evangeliet i dagens verden. Dernest må den sette opp en liste over alle de metoder og midler den har til sin rådighet (og kanskje finne opp andre), for å se hvilke som er best egnet til å tale til vår tids mennesker.

Kunne Synoden gi svar på dette, ville dens overlegninger være av uvurderlig verdi.

Det katolske standpunkt

Forts fra side 221

En kvinne kan videre overveie en abort av mer personlige grunner. Som oftest vil det være ut fra de vanskeligheter som vil oppstå dersom hun føder sitt barn, en situasjon som mange ganger kommer på toppen av en altfor stor livsbyrde (utslitt mor, bolignød, alkoholproblemer i hjemmet o.l.). Vi vil ikke på noen måte undervurdere den store belastning en kvinne kan bli pålagt ved å skulle sette et barn i verden. Det er hverken vår oppgave eller vår hensikt å forespeile mødrene mirakelløsninger som ikke finnes. Og selv med hensyn til den sosiale hjelp som vi i våre velstående land burde kunne fremskaffe, må vi innrømme at samfunnet og de private tiltak ofte kommer til kort, de dekker simpelthen ikke behovene.

Vi oppfordrer de kvinner som blir stillet overfor de omtalte alvorlige situasjoner til samvittighetsfullt å ta mål av hva som står på spill, overveie nøye hva Kirken her vil si dem: den fulle åndelige dimensjon og den appell til både offervilje og tillit som dens lære innebærer. Et

Etter fotball-VM i sommer, i Ryans strek i *Catholic Herald*:
«Himmelen være lovet at det er over — Nå kan kanskje Hans Eminense ta fatt på korrespondansen igjen —»

EN GRAV ER INTET GRÅTESTED

I nærheten av døden settes tingene på plass —
Et klarlys i demring
etter siste våkenatt.
En grav er intet gråtested,
men minnet om en venn
som ønsket jeg skulle bære korset frem.

WENCHE MEO

menneskeliv, som útvisomt ikke er identisk med morens eget liv, er under utvikling. Dette liv er betrodd morens omsorg og kjærlighet. Også her må vi som mennesker se ut over de nære regler som vi ofte gir oss selv og se hen til noe som nettopp er større enn vårt eget jeg — noe som Gud har vist oss som vår sanne bestemmelse. Fra et kristent synspunkt kan nemlig vår livsoppgave innebære at vi uselvsk og selvforglemmende, med Kristi liv som forbilde, gir oss hen, med andre menneskers liv og frelse for øye. Det som ble synlig i hans liv forplikter oss og gjelder i siste instans også for vårt eget: Å sette sitt liv inn for den en har kjær, og dermed innfri den dybeste mening med det liv en har fått. Her ligger den kristne livsvisdom for menneskene og dermed — tror vi — også den høyeste livslov.

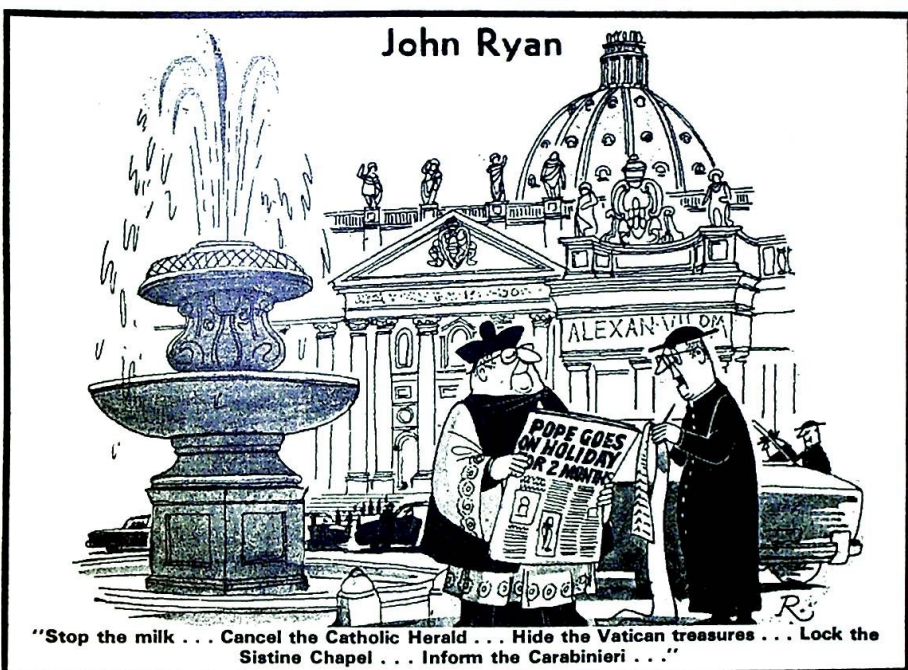
Det finnes, som allerede nevnt, ingen patentløsning. Men alle de muligheter som kan redde et spirende liv bør komme i betraktning. Bortadopsjon til en familie som selv ønsker å ta et barn til seg, vurderes meget ulikt av de forskjellige erfarne sosialarbeidere. Den kan sik-

kert ikke løse alle problemer, men den er i høy grad verd en nærmere undersøkelse.

Og endelig sier biskopene i dette avsnitt følgende:

Bortsett fra ekstreme tilfeller hvor en kvinne må regnes som uegnet til selv å treffe en ansvarlig avgjørelse, er det nettopp kvinnen som personlig vil måtte ta beslutningen. Og det er viktig at hun selv påtar seg dette ansvar, bl. a. fordi hun vil bli bedre istand til å se i øynene de vanskeligheter som melder seg, som en konsekvens av hennes valg, dersom hun har fulgt sin samvittighet av egen fri vilje og etter å ha tatt alle omstendigheter ved sin personlige situasjon i betraktning.

ST. OLAV bringer i neste nummer av bladet et nytt fyldig utdrag fra hyrdebrevet. Utdragene kan selvfølgelig ikke bli annet en ufullstendige glimt av brevet, vi henviser til nr. 16 i 1971 da vi gjenga erklæringen i dens helhet.

"Stop the milk . . . Cancel the Catholic Herald . . . Hide the Vatican treasures . . . Lock the Sistine Chapel . . . Inform the Carabinieri . . ."

Ryans tegning mens Paven er på ferie, det er en huskeliste igjen i Rom:

«Stopp melken — Avbestill Catholic Herald — Gjem Vatikanets skatter — Lås

Det Sixtinske Kapell — Gi beskjed til Carabinieri —»

U.N.K.F.

Sr Mirjam Knollmüller har reist til Rom for ett år.
Sr Mette Andresen overtar som UNKF's sekretær for samme tidsrom. Treffetid i Akersvn. 5 hver onsdag kl. 10—14 (tlf. 20 72 65) eller etter avtale. Forøvrig på tlf. 46 64 24 eller 60 54 64.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hammerfest
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Lillestrøm
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Tromsø
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

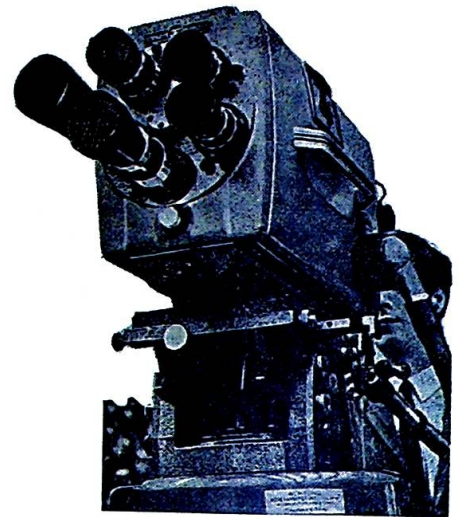
NYHETER

RHODESIA: Naziregimet i Sydafrika

«De terror- og skræmmemidler, som Rhodesias hvide mindretsregering tager i anvendelse over for negerbefolkningen, adskiller sig kun i omfang fra nazisternes jødefølgelse,» udtalte en rhodesisk katolsk biskop på en pressekonference for nylig i Washington. Biskop Donal Lamont af Umtali, formand for den rhodesiske bispekonferences Kommission for Retfærdighed og Fred og tidligere præsident for konferencen, forelagde beviser for brutalitet udøvet af de rhodesiske sikkerhedsstyrker, hvilket har foranlediget Kommissionen for Retfærdighed og Fred til at opfordre regeringen til at foretage en undersøgelse af påstande om en sådan brutalitet. Bevismaterialet indeholdt bl.a. et udsagn fra en 29-årig neger, som er musikalsk leder ved en katolsk missionsstation. Han fortalte, at han var blevet arresteret af politiet og anklaget for at have overværet et møde for terrorister og blev også anklaget for selv at være terrorist. For at få ham til at tilstå, slog politiet ham i tre og en halv time på de nøgne fodsåler, indtil han ikke mere kunne gå. — To dage senere, efter at have tilbragt den mellemliggende dag i en fængsels-celle, blev han af fem politimænd slået med remme og knyttæver, indtil han mistede bevidstheden. Da han våg-

nede op, smed man ham på gulvet, hoppede på ham og slog ham, indtil han igen besvimede. To uger efter sin arrestation blev han løsladt, sagde han — og tilføjede: «På intet tidspunkt har jeg haft noget at gøre med terroristerne.»

På grundlag af dette og andre vidneudsagn opfordrede Kommissionen for Retfærdighed og Fred (hvor katolske lægfolk også er repræsenteret), i Rhodesia Herald, landets førende dagblad, regeringen til at iværksætte en uindskrænket og upartisk undersøgelse «af de udbredte anklager for brutalitet udøvet af medlemmer af politiet og hæren mod den civile negerbefolkning». I erkendelse af, at vidner til en sådan brutalitet har været tilbageholdende med deres vidnesbyrd af frygt for repressalier, udtalte kommissionen: «Hvor der har været særlige vidnesbyrd til rådighed, er disse via kommissionen blevet indberettet til justitsministeren.»

En stormbølge af had i vente

Biskopen gav følgende eksempler på den sorte befolknings situation: «— Eftersom der er tvungen skolegang for hvide børn, men ikke for negerbørn, behøver regeringen kun give støtte til uddannelse af de hvide. To procent af bruttonationalproduktet går til uddannelse af negre; der er 22 gange så mange negre som hvide.

— De hvide får ti gange så meget i lønn som negrene, og inden for mange handelsgrene er der ingen lærepladser for negre.

— Den årlige indkomst for småbønder og landarbejdere (60 pct. af befolkningen) udgør ca. 175 kr. pro persona.

— De landområder, som negrene har fået tildelt, udgør 47 pct. af de samlede landområder, men kun 18 pct. kan udnyttes til afgrøde. Negrene udgør 94 pct. af befolkningen.

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

HALDEN

F. JØRGENSEN

Aut. rørlegger - Rørhandel

Tif. 1844

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

Karl Knap A/s

Tif. 2710

Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning

Linoleum

— Af de negerbørn, som gik i skole i 1972, gik 105 000 ikke i skole i 1973 p.gr.a. den kontrol, regeringen fører med dem, som kan nå længere.»

«Såvidt jeg kan se,» sagde biskop Lamont, «bliver alt kalkuleret på en måde, som vil medføre en eksplosion af grufuldt omfang.» «En stormbølge af had — er ved at rejse sig,» sagde han.

«Mindst 95 pct. af hvide lægfolk fra forskellige konfessioner vil stemme massivt for regeringen. De er ikke grusomme mennesker, men egoistiske, ufølsomme og uvillige til at dele med andre.»

Stat og kirke

To dage efter opfordringen forkastede justitsminister Desmond Lardner-Burke forslaget om en undersøgelseskomité «som unødvendig og muligvis skadelig for moralen i sikkerhedsstyrkerne». Han anklagede de katolske biskoper for at ville «provocere en stat-kirke konfrontation». «Opfordringen i avisen,» sagde han, «er det seneste af disse vedholdende forsøg på at underminere den lovlige autoritet og de styrker, som oprettholder lov og orden. Det har vist sig at være deres sande politik her som i Mozambique, hvor kirkens indvolding i terroristernes anliggende rigeligt er blevet demonstreret.» Før biskop Lamont forlod Rhodesia, udtalte han, at det bevismateriale, som Kommissionen for Retfærdighed og Fred havde videregivet til Lardner-Burke, «ikke var baseret på rygter», og idet han betegnede justitsministerens anklager mod kirken som en «meget al-

vorlig bagtalelse», udbad han sig en undskyldning. Den 62-årige biskop Lamont, der er født i Nordirland, sagde i et interview, at negrenes terror-aktioner, som regeringen forsøger at undertrykke med modterror, er svaret på den institutionaliserede vold, som hersker i Rhodesia. «I henhold til den rhodesiske forfatning,» sagde han, «er negre anden-klasses borgere, der holdes indespærret som fanger.» I øjeblikket kan negrene kun håbe på politisk, social og økonomisk fremgang «meget, meget langsomt, og kun meget meget få af dem», sagde han.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. ÅR

HVER 14. DAG

OSLO	OSLO
TASEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE Kaj Munks vel 41, Oslo 8 Tlf. 23 02 40	Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN Gladsvel 23, Grefsen Tlf. 21 18 32
T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA Ullevålsvn. 1 - Oslo Privat 55 77 87 - 69 43 72 Tlf. 20 79 06 - 20 79 05	THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02

OSLO

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

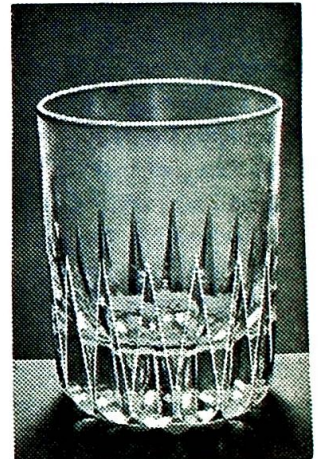

Jens J. Andersen

TOYENGT 2. Oslo

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

AMARCORD

Titelen på Fellinis siste film, *Amarcord*, er visstnok et italiensk dialektord som betyr «jeg minnes». Og det er dét Fellini gjør i denne filmen. Mintes gjorde han forsåvidt også i den forrige, *Roma*, hvor han så tilbake på den byen han kom til som ung mann og sammenlignet den med det sydende liv som Roma er i dag, på godt og ondt. I *Amarcord* tar han oss med på en vennskapsreise til sin barndom og tidligste ungdom og viser oss livet i den lille provinsbyen i nærheten av Rimini med kjærlighet og ømhet. Han viser oss sin frodige familie, faren som tukter sine barn med kjærlighet og under raserianfall som aldri har hørt om hjerteinfarkt, moren som heller ikke er tilbakestående hva temperament angår, men som elsker sine sønner som enhver italiensk «mamma», den gamle bestefaren som minnes sin ungdoms fyrighet og som har vanskelig for å innse at den er forbi, kort sagt, hele denne følelsesmessige heksegryte som går under navn av italiensk familieliv. Vi får se et lærergalleri som er noe av det beste som er blitt laget på lenge, skoleguttminner hvor enhver vil kunne kjenne seg igjen, men med en umiskjennelig italiensk koloritt. Vi møter stedets nymfomane Volpina, den enorme tobakkshandlersken, den lokale prest som med mer eller mindre hell våker over den sanne tro med sine nærsynte øyne. Vi ser fascismens inntog med en forvokst hanekylling av en Mussolini og tvetydigheten i den italienske

fascismen som ikke lå tilbake for den tyske varianten i voldsomme fraser og store ord, men vel adskillig i effektivitet og grundighet.

I det hele tatt er filmen en vrimmel av opptrinn og scener uten noen egentlig sammenheng, men som gir glimt fra livet i en liten italiensk by i tjuårene og med et typegalleri som i sin frodighet vel ikke har sin like i noen film som er blitt laget. Det er bare den ytre rammen i livssyklusen som binder det hele sammen: Filmen åpner med en feiring av våren ankomst og slutter med vinteren og den tidlige vår. Dessuten bindes den sammen av to kommentatorer: Byens ad-

vokat og pedantiske lokalhistoriker, og den løgnaktige Biscein med sine fantastiske historier om amorøse eventyr.

Det er vanskelig å finne det rette ordet for å karakterisere *Amarcord*: Ømhet, kjærlighet, sjarmer, frodighet, varme — alle disse ordene passer like godt. Alt det som i en film som *Roma* var hardt, grotesk og ikke så lite grusomt, er her blitt tonet ned og har fått det kjærlige skjær av forsoning som fjerne minner gjerne får. Dette er en film som i hvert fall kan anbefales absolutt alle. Kanskje var stikkordet *menneskelighet*.

PH

Neste nr. av St. Olav:

BÖLL OG KATHARINA BLUMS TAPTE ÆRE

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Age Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.